

**Runabåden er blevet
international historie**

Klassisk
TRÆBÅD

Nr. 123 · Februar 2015

PASSAT

LÆNGST MULIGT I EGEN BÅD

De første folkebåde

JACARANDA i fin form igen

**"Hvor gammel kan en folkebåd blive?"
- - - - "Vides ikke!"**

Af Jørgen Heidemann

Nej, ingen ved endnu, hvornår det er slut.

Men over 72 år. Nogle af de første er her endnu.

Forrige år, da Gorm Boa var i Spanien, bekræftedes, at verdens allerførste folkebåd, svenskbyggede F S 1 "Carmencita af Sjösalä", endnu findes i god behold i Spanien.

Den blev søsat 22. april 1942 i Göteborg.

Af samme 1942-serie – og en af ideerne ved konstruktørkonkurrencen 1941 var netop blandt andet at billiggøre bygningen ved rationel seriefremstilling – er den ældste folkebåd i Danmark, F D 2 "Gill" (oprindeligt F S 27 "Gunga din"), som for en årrække siden blev testamenteret til Danmarks Museum for Lystsejlad, hvor den er sejlene museumsbåd.

Første danskbyggede F D 1 "Peter Pan", der tidligt blev eksporteret til USA og i en lang årrække sejlede i San Fransisco Bay som F USA 1 under navnet "Old One",

Verdens første folkebåd, F S 1 søsat 1942, hjemmehørende i Barcelona i Spanien

forsvandt på uforklarlig måde i 1995, men stadigvæk findes flere andre af de først byggede.

Siden jeg for næsten 8 år siden, i DFÆL-bladet nr 92 berettede om den genfundne F D 3 fra 1946, "Bonny" (nu F GER 3, "Jacaranda"), er der kommet nyt om dens videre liv.

Denne båd, der var den første af en serie på 11 både fra Aarhus Yachtværft i årene 1946-47 – en af de længste serier over så kort tid i Danmark – var jo i 1987 fundet i miserabel stand på land af Jens Heinze, der med en stor indsats fik den på benene igen og havde stor glæde af den frem til 2004, da familien var blevet for stor, og den gik videre til Rudolf Schmiedeskamp

F D 2 Gill Sejler som museumsbåd ved Museet for Lystsejlad

("Rudi") i Bremen, som indtil 2011 sejlede den på Weser – det var dér, den tidligere beretning endte.

"Rudi" begyndte en hovedoverhaling 2011-12 med nye bundstokke og kølbolte samt en del svøb, ligesom hele skroget blev om-naglet, hvorefter den en tid stod til salg.

I 2013 gik den videre til Mike Peuker, som sammen med Katja Vaupel har oprettet udlejningselskabet "klassisch-am-wind" Folkebootscharter, baseret på 3 tidligere danske træfolkebåde:

F D 3 (nu GER 3) "Jacaranda", Aarhus Yachtværft 1946

A14 "Mumi", Brandt-Møller, 1968.

F DEN 542 "Maj", Wilkens, Silkeborg, 1969

Mike og Katja har 2013-14 fortsat opgraderingen af den forudgående "grundsanering", som de kalder det, med forskelligt, der kan ses mere om med masser af illustrationer på <http://klassisch-am-wind.de/blog/jacaranda.html>, såsom total-fornyelse af bundbehandling, nedskrabning og omlakering af fribord og mast, reparation af dårlige steder i rufsider, mast, ror og og rorpind.

Om læ er der også hovedrenoveret, så den nu fremtræder rigtigt indbydende.

"Jacaranda" er hermed kommet godt på fode igen – forhåbentlig kommer vi til at møde den som gæst i vore farvande. Den skal i sæsonen være udstationeret ved Maasholm i Sliens ydre del, så mon ikke vi får den at se?

Jacaranda har gennemgået en fuldstændig renovering – både ude og inde

NAVNET

Det nuværende navn står for træsorten palisander, som båden dog næppe indeholder ret meget af. Men det er flot!

I sit 68-årige liv har den haft 5 navne og 10 ejere – heraf kun en i Danmark.

Som den ældste nulevende danskbyggede folkebåd er den alligevel et klenodie, især da "Peter Pan" ikke længere findes.

Ved HANSEBOOT oktober 2014 fik "Jacaranda" tildelt Freundeskreis Klassische Yachte's bevaringspræmie "Segeln-Lieben-Bewahren"

Om navnets oprindelse fortæller tidligere ejer, Jens Heinze:

Min første 2-mands jolle, en fransk 445, havde turkis-blåt dæk. Da jeg havde tilbragt 2½ år i Sydafrika, tænkte jeg straks på Jacaranda-træet – sådan blev min første »Jacaranda« døbt.

Min første juniorbåd hed også »Jacaranda«, og så kom folkebåden F D 3, som naturligvis også måtte hedde »Jacaranda«.

Før første søsætning efter totalreovering blandede jeg bundmaling for at få den nødvendige mængde: Samme kvalitet, bare anden kulør. Hovedsageligt hvid, lidt rest grøn fra min fars folkebåd og lidt blå fra nabobåden i Travemünde

Hvad kom der ud af det?: "Jacaranda-turkis"!

Meget sælsom farve, som en jagttager dengang helt rigtigt fastslog.

Adspurgt om grunden ville jeg jo ikke svare: »Ved slut

af reoveringen var jeg som studerende blevet læns for penge til to liter bundmaling«.

Da jeg ikke er forlegen for at opfinde undskyldninger, fortalte jeg den rare jagttager, at sådan kunne man bedst observere hvaler. De er jo også helt lyse på undersiden, og ville føle sig som en af samme slags under min båd.

Han var meget respektfuld over, at jeg ville sejle så tæt på hvaler og gik videre med en – for ham – troværdig skipperhistorie.

DE NYE EJERE

Mike Peuker. Tidligere pilot. Forretningsfører for »klassisch-am-wind«, aktiv på vandet i mange år med kanoer, surfbræt og sejlbåde. Tilbagelagt 16.000 sømil, hvoraf 5.000 single-hand

Katja Vaupel. Sociolog og skipperinde. Har surfet, padlet og sejlet siden 1990-erne. 6.000 sømil på Østersøen, Nordsøen og de caraimiske farvande med sejlbåd.

Spændende, om Katja og Mike får chartret den ud til nogen, der gribes af fascinationen ved at sejle i en rigtig folkebåd – og som passer godt på den imens.